

15 Seřadte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- A) „Jenom řekněte, oč jde, pane Divíšku,“ vyzval ho dr. Mejzlík a vzal si do ruky tužku a poznámkový blok. „Mělo by se vyšetřit,“ vyhrkl archivář, „kdo zavraždil pana Petra Berkovce.“
- B) Jednoho dne přišel do kanceláře policejního úředníka dr. Mejzlíka takový pomešší člověk se zlatými brýlemi a ustaranou tváří.
- C) „Přece roku čtrnáct set šedesát pět,“ pravil pan Divíšek, káravě pohlížeje přes brýle na policejního úředníka. „Za pozeňnané vlády Jiříka z Poděbrad. To byste měl vědět, pane.“
- D) „Pokud vím, nemáme tady o smrti Petra Berkovce žádné hlášení,“ přemýšlel dr. Mejzlík. „Kdy se to stalo?“
- E) „Aha,“ řekl dr. Mejzlík a odhodil blok i tužku. „Milý pane,“ pronesl s nápadnou přívětivostí, „na tak starý případ se hodí spíš policejní lékař doktor Knobloch. Já vám ho zavolám.“
- F) „Archivář Divíšek,“ představil se. „Pane doktore, já k vám jdu na poradu jako k vynikajícímu kriminalistovi. Vy prý ráčte být... zvláště pokud jde o složitější případy... Totiž tohle je neobyčejně záhadný případ.“

(K. Čapek, Povídky z jedné kapsy, upraveno)

15.1 _____

15.2 _____

15.3 _____

15.4 _____

15.5 _____

15.6 _____

max. 2 body

16 Na každé vynechané místo (*****) v českých ustálených slovních spojeních doplňte příslušné podstatné jméno v náležitém tvaru.

- 16.1 Pavel byl hodně nenápadný a neprůbojný kluk. Překvapilo nás proto, jak rázně se zastal utlačovaného spolužáka. Inu, tichá voda ***** mele.
- 16.2 Přestože byl Ondra schopný anglicky říct jen *My name is Ondra* nebo *I love you*, v kurzu pro začátečníky byl za hvězdu. Zkratka mezi slepými jednooký *****.

max. 3 body

17 Přiřadte k jednotlivým souvětím (17.1–17.3) odpovídající tvrzení (A–E).

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

17.1 Dřív byl vášnivým čtenářem, nyní ho ale s knihou v ruce uvidíte zřídka. _____

17.2 Z lesa se náhle vynořily jakési podivné postavy, které vypadaly hrozně. _____

17.3 Vtom se zvenčí ozval strašlivý výkřik, vzápětí jsem uslyšel bušení na dveře. _____

- A) V první větě souvětí je pouze jedno příslovce, v druhé větě souvětí není žádné příslovce.
- B) V první větě souvětí je pouze jedno příslovce, v druhé větě souvětí je také pouze jedno příslovce.
- C) V první větě souvětí je pouze jedno příslovce, v druhé větě souvětí jsou celkem dvě příslovce.
- D) V první větě souvětí jsou celkem dvě příslovce, v druhé větě souvětí je pouze jedno příslovce.
- E) V první větě souvětí jsou celkem dvě příslovce, v druhé větě souvětí jsou také celkem dvě příslovce.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

Dobrovolníci z celé České Republiky se o víkendu pustili do pravidelného úklidu řek a jejich blízkého okolí. Ze zkušeností totiž vyplývá, že znečišťování řek nejen ohrožuje živočichy a rostliny, ale má negativní vliv i na průběh povodní.

Poměrně náročnou částí úklidu bylo odstraňování spadlých stromů a větví, nelehkou práci alespoň trochu usnadnily motorové pily. Většina lidí se ale jako obvykle věnovala sběru odpadků. Kromě velkého množství plastových obalů objevily ve vodě také tři záchodové mísy a několik pneumatik.

Do rozsáhlé akce se zapojili i vodáci. Na Ploučnici se vydaly lodě, jejichž posádky byly vybaveny igelitovými pytly a ochrannými rukavicemi. Na březích Vltavy, naší nejznámější řeky, uklízely dokonce celé rodiny. Když akce skončila, přeplněné kontejnery sice jasně poukazovaly na nepořádek některých našich spoluobčanů, zároveň však svědčily o nezpochybnitelných výsledcích celého projektu.

(CZV)

max. 4 body

18 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou v textu zapsána s pravopisnou chybou.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19–24

(1) Hana Helerová často přemýšlela, jak jiný by byl jejich život, kdyby tehdy prodaly dům. Kdyby odjely. Byla to totiž ona, kdo na konci léta 1938 zcela změnil osud celé rodiny.

PASY a víza už byly tehdy vyřízené, až na ty Rosiny. Vydání jejích DOKLADŮ se opozdilo, neboť jako nezletilá nepředložila souhlas obou rodičů.

„Celé město ví, že už jsem kolik let vdova, ale veledůležitý úředník musí vidět papír,“ brblala Elsa, když ze zásuvky vytahovala úmrtní list svého manžela Ervina. Dala dokument do obálky a zavolala na dceru Hanu: „Zanes to na poštu. Já nemám čas, přijdou Drozdovi kvůli baráku. Snad ho koupí.“

Když se před necelým měsícem po městě rozkřiklo, že dům na náměstí je na prodej, přilákalo to hned několik zájemců. Všichni ale věděli, proč vdova Helerová svůj dům prodává tak narychlo, a proto jí nabízeli směšně nízké částky. Elsa byla zoufalá, to ano. Byla také **vyděšená**, stejně jako tisíce Židů, kteří pochopili, že Československo už pro ně není bezpečné. Nebyla však natolik zoufalá, aby se nechala **oškubat**. Pořád doufala, že za dům dostane to, co požaduje.

(2) Hana si obálku strčila do kapsy lehkého sáčka. „Dej si to do kabelky. Jestli to ztratíš, nepojedeme nikam,“ upozornila ji Elsa.

Nebýt těchto slov, Hana by došla na poštu, za pár dní by Rosa dostala doklady a všechny tři Helerovy by v září odjely do Anglie. Drozdovi totiž byli slušní lidé a jako jediní přistoupili na Elsinu cenu. Jenže Hana si vzpomněla na Jaroslava. Sice ho pár týdnů neviděla, při posledním setkání jí ale řekl, že to s ní myslí vážně. Než to vyslovil, skoro se nechala zvíkat matčinými nehezkými poznámkami na jeho adresu. Teď si ale byla jistá, že její budoucnost je zde, s Jaroslavem. Rozhodla se proto dopis schovat.

(A. Mornštajnová, Hana, upraveno)

max. 2 body

19 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
19.1 Ervin, manžel Elsy Helerové, zemřel před rokem 1938.	☐	☐
19.2 V obálce, kterou měla Hana zanést na poštu, byl kromě pasu Rosy Helerové ještě jeden dokument.	☐	☐
19.3 Drozdovi, zájemci o koupi domu Elsy Helerové, akceptovali cenu, kterou Elsa za svůj dům požadovala.	☐	☐
19.4 Elsiny poznámky týkající se Jaroslava rozptýlily nejistotu, kterou Hana Helerová před schůzkou se svým chlapcem pociťovala.	☐	☐

1 bod

20 Která z následujících možností odpovídá stavbě souvětí podtrženého ve výchozím textu?

Stavbou souvětí je v této úloze myšleno pořadí vět v souvětí (VH = věta hlavní; VV = věta vedlejší) a v případě VV určení druhu této věty.

- A) VH – VV předmětná – VH
- B) VH – VV příslovečná způsobová – VH
- C) VH – VV předmětná – VV příslovečná podmínková
- D) VH – VV příslovečná způsobová – VV příslovečná podmínková

1 bod

- 21 Které z následujících tvrzení o dvou slovech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

(Význam slov posuzujte v kontextu výchozího textu.)

- A) Obě tato slova jsou citově zabarvená.
- B) Pouze slovo *ošukat* je citově zabarvené.
- C) Pouze slovo *vyděšená* je citově zabarvené.
- D) Žádné z těchto slov není citově zabarvené.

max. 3 body

- 22 Vypište z druhé části výchozího textu čtyři podstatná jména rodu středního.

Slova запиšte bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

1 bod

- 23 Ve které z následujících možností je významový vztah mezi slovy nejpodobnější vztahu ve dvojici slov *pas – doklad*, zapsaných ve výchozím textu velkými písmeny?

(Význam slov *pas* a *doklad* posuzujte v kontextu výchozího textu. Slova ve správném řešení musí být uvedena v pořadí odpovídajícím dvojici slov *pas – doklad*.)

- A) epika – epos
- B) slang – nářečí
- C) žánr – tragédie
- D) souhláska – hláska

1 bod

- 24 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje přívlastek neshodný?

- A) zcela změnil osud celé rodiny
- B) ze zásuvky vytahovala úmrtní list
- C) ale veledůležitý úředník musí vidět papír
- D) když se před necelým měsícem po městě rozkřiklo

max. 2 body

- 25 Ke každé z následujících podúloh (25.1 a 25.2) napište současné spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň není vlastním jménem.

(*Současné slovo* znamená slovo používané v dnešní době, nikoli zastaralé.)

- 25.1 Napište přídavné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem VŮŇE a skloňuje se podle vzoru MLADÝ.

- 25.2 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného jednoslabičné, je příbuzné se slovem ZAPISOVAT a skloňuje se podle vzoru HRAD.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26–28

(1) Monika Benešová se vydala na Pacific Crest Trail (PCT), jednu z nejtěžších pěších tras světa. Trasu dlouhou necelých 4 300 kilometrů, vedoucí vyprahlou pouští i přes velehory, ušla za pouhých pět měsíců. Musela se přitom vypořádat nejen s výkyvy počasí, ale i s následky své vážné nemoci.

PCT vede od hranic s Mexikem přes tři americké státy (nejprve Kalifornii, pak Oregon a nakonec Washington) ke kanadským hranicím, cestou projdete sedmi národními parky a dalšími 25 přírodními rezervacemi. Zdolání trasy je náročné jak fyzicky, tak psychicky. Ročně se na PCT vydají zhruba 3 000 lidí, do cíle ale dorazí jen desetina z nich.

(2) Během svého putování Monika potkala různá zvířata, **třeba** medvědy, vlky či pumy, musela se **také** vyhýbat chřestýšům. Chodidla jí pokryly bolestivé puchýře, a **protože** zažila sněhovou bouři, na nohou i rukou měla omrzliny. Ve všech krizových situacích si však poradila. Po návratu domů řekla novinářům: „Chtěla jsem dokázat nejen sobě, ale **hlavně** dalším nemocným lidem, že s nepřízní osudu lze bojovat.“

(www.tyden.cz, upraveno)

max. 2 body

26 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
26.1 Americký stát Washington, přes nějž vede trasa PCT, sousedí s Kanadou.	☐	☐
26.2 Trasa PCT je rozdělena na dva úseky, první z nich vede přes sedm národních parků.	☐	☐
26.3 O tom, že trasa PCT je opravdu náročná, svědčí i fakt, že ročně ji zvládne ujít pouze deset lidí.	☐	☐
26.4 Ujít celou trasu PCT, která je dlouhá skoro 4 300 kilometrů, trvá zpravidla méně než pět měsíců.	☐	☐

1 bod

27 Kolik je v první části výchozího textu celkem souvětí?

- A) dvě
- B) tři
- C) čtyři
- D) pět

1 bod

28 Kterou z následujících dvojic slov nelze v kontextu výchozího textu považovat za synonyma?

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

- A) třeba – možná
- B) také – rovněž
- C) protože – jelikož
- D) hlavně – zejména

29 Které z následujících souvětí je zapsáno pravopisně správně?

- A) Zjednejte si s námi schůzku a my vám poradíme, jak zplatit dluhy.
- B) Sjednejte si s námi schůzku a my vám poradíme, jak zplatit dluhy.
- C) Zjednejte si s námi schůzku a my vám poradíme, jak splatit dluhy.
- D) Sjednejte si s námi schůzku a my vám poradíme, jak splatit dluhy.

max. 4 body**30 Přiřadte k jednotlivým úryvkům (30.1–30.4) tvrzení (A–F), které danému úryvku nejlépe odpovídá.**

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 30.1 V rohu pokoje stojí vysoká lampa. Ze středu jejího podstavce, který má tvar kruhu, vede dva metry dlouhá ocelová tyč s chromovaným povrchem. V horní části se tato tyč rozděluje do tří tenkých prutů, které podpírají skleněné stínidlo bílé barvy. _____
- 30.2 Kamkoli Martin přijde, vzbudí respekt. Přispívá k tomu jeho urostlá postava, ostře řezané rysy a pronikavé oči. Ve společnosti toho Martin moc nenamluví, víc za něj hovoří jeho činy. Když jsem si na túře zlomila nohu, nesl mě na zádech několik kilometrů až do nejbližší vsi. _____
- 30.3 Ve dne se jezero hemží vodní havěti, vpodvečer tu prozpěvují žáby, ale za tmy mne jeho pustota skličuje. Jako ostatně vše kolem. Vnímám přísnou zamlklost a teskný hlas hor. Nikde živého tvora, nic, zhola nic, jen tma, šelest vánku a vysoko nad hlavou černý satén s diamanty. _____
- 30.4 Na domácím trhu se aktuálně nabízí několik kategorií notebooků. Jedním ze zásadních faktorů při koupi přístroje je kromě ceny také jeho plánované využití. K častějšímu přenášení je vhodný nějaký odlehčený model. Toužíte-li po hraní her, důležitým parametrem je výkonnost grafické karty. _____
- A) V úryvku jsou obsaženy informace a rady určené budoucím zákazníkům, kteří se zajímají o určitý produkt a zvažují jeho koupi.
- B) V úryvku převažují manipulativní prvky, účelem textu je přimět budoucího zákazníka ke koupi cenově výhodného produktu, právě uvedeného na trh.
- C) Jde o ukázkou charakteristiky: vyskytuje se zde jak charakteristika vnější (tj. týkající se vzhledu), tak zároveň charakteristika vnitřní (tj. týkající se povahy).
- D) Jde o ukázkou líčení: kromě popisu určité skutečnosti text vyjadřuje vztah pisatele k líčené skutečnosti, v úryvku jsou užity jazykové prostředky ozvláštňující text, např. metaforu.
- E) Jde o ukázkou popisu neživého objektu v klidovém stavu: text zprostředkovává čtenáři základní představu o vzhledu určitého objektu, pro úryvek nejsou příznačné jazykové prostředky ozvláštňující text.
- F) Jde o ukázkou charakteristiky: vyskytuje se zde pouze charakteristika přímá (tj. vlastnosti jsou pojmenovány přímo), charakteristika nepřímá (tj. závěry o povaze člověka jsou vyvozovány na základě popisu jeho jednání) se zde nevyskytuje.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.